

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Winning Suppletiezand Noordzee

Advies over reikwijdte en detailniveau
van het milieueffectrapport

5 Augustus 2011 / rapportnummer 2559-43

1. Hoofdpunten van het MER

De Dienst Noordzee van Rijkswaterstaat wil zand winnen uit de Noordzee om het te gebruiken voor het behoud van de bestaande kustlijn en het kustfundament, als onderdeel van de bescherming tegen overstromingen vanuit zee. Voor de besluitvorming over de vergunning op basis van de Ontgrondingswet wordt een procedure voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen. De Minister van Infrastructuur en Milieu is bevoegd gezag.

De Commissie voor de m.e.r. (hierna 'de Commissie')¹ beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- een onderbouwing van de keuzes en selectie van zoekgebieden en potentiële zandwinningslocaties en, met name, de milieugevolgen die daarbij een rol hebben gespeeld;
- de effecten van (milieuvriendelijke) varianten in de methode van winning, de winningsdiepte en periode² van winning;
- een beschrijving van de effecten voor natuur.

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in meer detail welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de aanmeldingsnotitie. Dat wil zeggen dat in dit advies niet wordt ingegaan op de punten die naar de mening van de Commissie in aanmeldingsnotitie voldoende aan de orde komen.

2. Achtergrond

2.1 Achtergrond, probleemstelling en doel

Presenteer in het MER het beleid van handhaving van de Basiskustlijn (BKL) en het kustfundament en hoe dat in de praktijk tot nu toe is aangepakt door zand uit de Noordzee te suppleren.

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

² Dat wil zeggen de totale tijdsduur en ook of de winning wel of niet wordt beperkt tot bepaalde seizoenen

Beschrijf in het MER:

- waar welke hoeveelheden zand in voorgaande jaren zijn gewonnen en waar welke hoeveelheden in ieder van de jaren 2013 tot en met 2017 nodig zullen zijn voor het behoud van de BKL en het kustfundament. Presenteer – zo mogelijk – ook een indicatie of een orde-grootte van de benodigde hoeveelheden suppletiezand in de periode na 2017. Geef per plangebied de bandbreedte aan van de benodigde hoeveelheden zand per jaar.
- welke zandsamenstelling vereist is voor de suppleties met een onderscheid in soort suppletie (strand-, vooroever- en geulwandsuppletie) en de plaats van suppleren;
- hoe de kennis en inzichten uit het Monitoring en Evaluatieprogramma van de suppletie-zandwinning (2007 en 2008 t/m 2012) in het MER is betrokken;
- welke andere zandwinningen plaats (zullen) vinden.

Relateer de te winnen hoeveelheden aan die van de zandwinning voor lopende, geplande of voorgenomen grootschalige projecten en andere initiatieven (waaronder zandwinning voor commerciële doeleinden).

2.2 Beleidskader

Geef in het MER aan hoe het project past in de volgende wet- en regelgeving en programma's en beschrijf welke randvoorwaarden en uitgangspunten deze aan het project opleggen. Geef tevens aan voor welke deel van de kustzone de volgende wet- en regelgeving en programma's van toepassing zijn:

- Nationaal Waterplan;
- Kaderrichtlijn Water;
- Kaderrichtlijn Mariene Strategie;
- Natuurbeschermingswet, met name gebiedsbescherming van Natura 2000 (Vogel- & Habitatrichtlijn);
- Flora- en Faunawet;
- Nota Ruimte met uitwerking in het Integraal Beheerplan Noordzee 2015;
- Besluit Ontgrondingen Rijkswateren en Beleid Ontgrondingen Rijkswateren;
- Tweede Regionaal Ontgrondingenplan Noordzee (RON 2);
- Nationale en internationale wet- en regelgeving met betrekking tot winning van mariene sedimenten;
- International Council for the Exploration of the Sea (ICES) Guideline;
- Deltawet;
- Zandwinningsstrategie van de Dienst Noordzee van Rijkswaterstaat.

2.3 Te nemen besluit(en)

Voor het initiatief zijn ontgrondingsvergunningen nodig. Geef in het MER aan welke overheidsinstantie(s) bevoegd gezag is (zijn). Geef tevens aan of voor iedere locatie afzonderlijk ontgrondingsvergunningen zijn beoogd, of dat het gaat om één 'collectieve' vergunning voor de hele periode. Geef tevens aan of er vergunningen nodig zijn in het kader van de Natuur-beschermingswet.

3. Voorgenomen activiteit en alternatieven

3.1 Selectie wingebieden

De aanmeldingsnotitie geeft een eerste aanzet voor de werkwijze van selectie van zandwingebieden die verloopt van plangebieden via potentiële zoekgebieden naar een eerste selectie van kansrijke zoekgebieden op basis van expert judgement. Vervolgens zal een integrale beoordeling worden gedaan van de effecten van de kansrijke zoekgebieden. Op basis hiervan worden mogelijke wingebieden als alternatieven geselecteerd die in het MER verder beoordeeld zullen worden.

Geef in het MER een onderbouwing voor de indeling van het totale Noordzeegebied in regio's, c.q. plangebieden en de keuze voor de potentiële zoekgebieden daarbinnen. Ga vervolgens in op de wijze waarop van potentiële zoekgebieden tot reële zoekgebieden wordt gekomen met een duidelijke afbakening ervan en maak duidelijk dat er buiten deze gedefinieerde gebieden vanuit milieubelang en vanuit de (hoofd)doelen geen andere, meer geschikte, gebieden aanwezig zijn.³ Geef deze gebieden op een duidelijke overzichtskaart aan.

Geef daarnaast ook aan:

- in welke mate de zandbehoefte voor de kustvakken in de verschillende plangebieden sturend is geweest voor de selectie van de (potentiele) zoekgebieden;
- wanneer sprake is van hergebruik van ecologisch nog niet herstelde winlocaties die eerder zijn gebruikt.

De Commissie adviseert om in dit selectieproces niet te strikt vast te blijven houden aan de plangebieden. Voor sommige kustvakken zou het winnen van zand uit een zoekgebied van een naastgelegen plangebied minder milieugevolgen kunnen hebben dan zoekgebieden uit het aansluitende plangebied.

3.2 Voorgenomen activiteit en alternatieven

Beschrijf voor de geselecteerde mogelijke wingebieden welke varianten mogelijk zijn om de milieugevolgen zo veel mogelijk te beperken. Hierdoor kan het MER straks sturend zijn voor de individuele zandwinningen. Denk daarbij aan:

- de methoden van zandwinning (de winningstechniek). Ga daarbij na of er naast de sleepzuiger ook (eventueel lokaal) zogenaamde onderwinning mogelijk is om daarmee minder verstoring van oppervlakkige bodemlagen te verkrijgen;

³ Sommige gebieden zullen beleidsmatig of qua functies niet aan de orde komen als potentiële zoeklocaties (op basis van bijvoorbeeld natuurdoelen en ambities, bescherming van de integriteit van de zeebodem (zie de KRM) etc.). Ook in de inspraak wordt gevraagd om bij het selectieproces te kijken naar de ecosystemen in verschillende plangebieden, wat die systemen aan kunnen en vervolgens aan te geven welke maatregelen waar en in welke mate mogelijk zijn, bijlage 2, zienswijze 2.

- de kenmerken van de winputten (diepte, lengte, breedte, taluds en ligging ten opzichte van het getij ter plaatse), bijvoorbeeld door strokenwinning, slagen of loodrecht op de kust;
- de periode(n) van winning (de jaren en seizoenen van winning en fasering);
- rekolonisatie in relatie tot het meer of minder geschikt zijn van locaties afhankelijk van het tempo waarin rekolonisatie plaatsvindt;
- het transport naar de suppletielocaties en de daarbij te volgen transportroutes (korte transportroutes met eventueel minder belading als gevolg van beperkte vaardiepte in relatie tot maximale belading en langere transportroutes om gebruik te kunnen maken van vaargeulen van voldoende diepte);
- de plaats van suppleren en de typen suppletie (strand, ondiep en geulwand).

3.3 Referentie

Beschrijf de bestaande toestand van het milieu en de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling, als referentie voor de te verwachten milieueffecten. De 'autonome ontwikkeling' houdt in: voortzetting van BKL en kustverdediging, conform het beleid in uitvoering of reeds voorgenomen beleid, zonder de onderhavige zandwinningen. Neem bij de vaststelling van de autonome ontwikkeling in ieder geval de aanleg van de 2de Maasvlakte, de Westerschelde Container Terminal, de offshore windparken, de Zandmotor, de commerciële zandwinningen en de zandwinning ten behoeve van de compensatie van bodemdaling in de Waddenzee als gevolg van gaswinning mee.

In de beschrijving dient minimaal ingezoomd te worden op het niveau van plangebieden, waarbij de plangebieden onderling worden vergeleken om onderscheidende verschillen te kunnen duiden.⁴

Geef aan waar reeds zand gewonnen is in de afgelopen jaren, momenteel gewonnen wordt of gepland staan. Geef ook aan welke (toekomstige) activiteiten naar verwachting zullen interfereren met de beoogde suppletiezandwinningen.

4. Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

4.1 Algemeen

Beschrijf per wingebied de milieugevolgen van de zandwinning voor de totale bandbreedte in te winnen hoeveelheden (minimale, meest waarschijnlijke en maximale hoeveelheid). Geef steeds de ruimte- en tijdschaal aan waarop de effecten optreden, als ook de mogelijke miti-

⁴ Kies het referentiegebied zodanig dat het passend zal zijn bij het studiegebied waar effecten te verwachten zijn. Het referentiegebied dient in ieder geval niet te groot te zijn. Wanneer lokale effecten worden beoordeeld vanuit het perspectief van een regio of het hele Noordzeegebied als zoekgebied dan zijn effecten al snel als niet onderscheidend of als minimaal te beoordelen.

gerende maatregelen en de mate waarin de effecten interfereren met die van andere activiteiten op de Noordzee. Geef een zo kwantitatief mogelijke beschrijving van de milieueffecten. Gebruik bij de effectbeschrijving zoveel mogelijk ook de resultaten van het monitoring- en evaluatieprogramma van de suppletiezandwinning in 2007 en van 2008 t/m 2012.

De voorgenomen winning van suppletiezand gaat gepaard met onzekerheden (met betrekking tot de zandbehoefte, de fysieke kwaliteit van het wingebied en de slibverspreiding). Onderbouw hoe met deze onzekerheden wordt omgegaan en voor welke aannames en rekenregels/-modellen is gekozen om effecten te bepalen. Beschrijf in het MER wat de onzekerheden zijn en vertaal dit zo mogelijk in een bandbreedte voor de genoemde gevolgen. Geef aan wat dit betekent voor de beoogde hoeveelheden te winnen zand, de toetsing aan wettelijke vereisten en de vergelijking van de alternatieven.

4.2 Bodem en water

Geef inzicht in de gesteldheid van de bodem, de geomorfologie en de waterkwaliteit op de winplaats vóór, tijdens en na de winning, in het bijzonder in verband met de ecologische effecten die daarmee samenhangen. Ga per effect in op de (on)omkeerbaarheid, hersteltijd en mate van herstel. Besteed aandacht aan:

- de lokale korrelgrootte(verdeling), slibgehalte en organisch stofgehalte;
- de lokale stromingspatronen en golf-, zand- en slibbewegingen en de aan-/afwezigheid van zandribbels en -banken;
- de mate van opwerveling van en vertroebeling door slib en zand tijdens het winnen en het eventuele sorteren op zee;
- de mate van afzetting van dit zand en slib in de omgeving van de winplaats;
- effect op de waterkwaliteit (doorzicht, lichtdoordringing, zuurstofgehalte);
- mogelijke beïnvloeding van de doorgaande N.A.P. -20 m. dieptelijn en daarmee het Kustfundament als gevolg van de zandwinning.

4.3 Natuur

Algemeen

Het MER moet duidelijk maken welke gevolgen de zandwinning kan hebben op de natuur. Geef in het MER aan welke kenmerkende habitats en soorten aanwezig zijn in het studiegebied⁵. Beschrijf de autonome ontwikkeling van de natuur in het gebied. Ga daarna in op de ingreep-effectrelatie tussen de zandwinning en de in het studiegebied aanwezige natuurwaarden. Geef aan voor welke habitats en soorten aanzienlijke gevolgen te verwachten zijn, wat de aard van de gevolgen is en wat deze gevolgen voor de populaties betekenen. Besteed daarbij ten minste aandacht aan:

- de effecten van extra vertroebeling
- (rust)verstoring van (avi)fauna;

⁵ Het is, afhankelijk van het voorliggende besluit, mogelijk een selectie van te beschrijven habitats en soorten te maken. Ook het gekozen detailniveau van de beschrijvingen kan verschillen. Motiveer deze selectie en het gekozen detailniveau in het MER.

- verstoring en aantasting van bodemflora en -fauna;
- de mogelijke effecten van (onderwater-)geluid op zeezoogdieren en zeevogels;⁶
- de mogelijke effecten van de vorm, omvang en diepte van de ontgroning op de ecologische ontwikkelingen van zeebodem, kust en Waddenzee;
- de snelheid van ecologische (her)ontwikkeling in en rondom de winplaats na winning (lengte herstelperiode).

Beschrijf mitigerende en/of compenserende maatregelen die eventuele aantasting kunnen beperken of voorkomen. Speciale aandacht is nodig voor de gevoelige locaties: ga in op eventuele verschillen van winningen in verschillende seizoenen.

Natura 2000-gebieden

Beschrijf de mogelijke invloed van het voornemen op beschermde natuurgebieden, zoals Natura 2000-gebieden door externe werking. Maak onderscheid tussen aangewezen gebieden en geef hiervan de status aan. Geef per gebied de begrenzingen van het gebied aan op kaart, inclusief een duidelijk beeld van de ligging van het plangebied ten opzichte van de beschermde gebieden.

Geef voor Natura 2000-gebied(en):

- de instandhoudingsdoelstellingen⁷ voor de verschillende soorten en habitats en of sprake is van een behoud- of verbeterdoelstelling;
- de actuele en verwachte oppervlakte en kwaliteit⁸ van habitattypen en leefgebieden voor soorten;
- de actuele en verwachte populatieomvang van soorten aan de hand van meerjarige trends.

Onderzoek of er gevolgen voor Natura 2000-gebieden zijn. Als op grond van objectieve gegevens niet kan worden uitgesloten dat het voornemen afzonderlijk dan wel in combinatie met andere plannen of projecten, significante gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden, geldt dat een Passende Beoordeling opgesteld moet worden, waarbij rekening wordt gehouden met de instandhoudingsdoelstellingen van dat gebied⁹.

De Commissie adviseert om de eventuele Passende Beoordeling op te nemen in het MER.

Onderzoek, indien van toepassing, in de Passende Beoordeling of de zekerheid kan worden verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast¹⁰. Uit de wet-

⁶ Indien exploraties seismisch plaatsvinden, dan dient ingegaan te worden op de gevolgen die dit kan hebben voor zeezoogdieren.

⁷ Op dit moment lopen procedures om Natura 2000-gebieden (opnieuw) aan te wijzen. Hiervoor worden eerst ontwerp-aanwijzingsbesluiten genomen en vervolgens definitieve aanwijzingsbesluiten. In het MER kan uitgegaan worden van de concept-instandhoudingsdoelstellingen uit de ontwerp-aanwijzingsbesluiten. In de (concept)beheerplannen worden deze per gebied uitgewerkt in omvang, ruimte en tijd.

⁸ Zie voor een kenschets, definitie en kwaliteitseisen van habitattypen en de ecologische vereisten van soorten de profielendocumenten van LNV.

⁹ Art. 19f, lid 1, Natuurbeschermingswet 1998 voor projecten en art. 19j, lid 2, Natuurbeschermingswet 1998 voor plannen.

¹⁰ Uit de huidige lijn in de jurisprudentie volgt dat dit het geval is wanneer er wetenschappelijk gezien redelijkerwijs geen twijfel bestaat dat er geen schadelijke gevolgen voor de natuurlijke kenmerken zijn.

geving volgt dat een project of plan alleen doorgang kan vinden als de zekerheid wordt verkregen dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast, of de zogenaamde ADC-toets¹¹ met succes wordt doorlopen¹².

Ecologische hoofdstructuur

Beschrijf, indien van toepassing, voor de EHS-gebieden waarop de zandwinning mogelijk gevolgen kan hebben de daarvoor geldende 'wezenlijke kenmerken en waarden'. Onderzoek welke gevolgen het initiatief op deze actuele en potentiële kenmerken en waarden heeft. Voor de EHS geldt volgens de Nota Ruimte een 'nee-tenzij' regime.

Cumulatie van effecten

Beschrijf de cumulatie van effecten die kunnen ontstaan door andere gelijksoortige activiteiten (zandwinningen vanuit andere initiatieven), andere menselijke activiteiten in het gebied zoals (bijvoorbeeld de bodemberoerende visserij, winning van windenergie, storten van baggerspecie, olie- en gaswinning) én de effecten van zandsuppletie voor de kust.

4.4 Cultuurhistorie

Geef aan in hoeverre er een kans is dat archeologische waarden worden aangetast door de zandwinning.¹³ Ga hierbij in op:

- bekende en verwachte archeologische waarden op de winlocatie;
- bekende en verwachte archeologische waarden op de aanleglocatie;
- beïnvloeding van archeologische waarden door verandering van stromingen (blootleggen van bekende en afgedekte wraklocaties, vliegtuigwrakken en prehistorische landschappen).

4.5 Overige aspecten

Over de overige milieuaspecten die in tabel 4-1 van de aanmeldingsnotitie genoemd zijn (onder de milieuthema's andere gebruiksfuncties en milieukwaliteit) heeft de Commissie geen verdere opmerkingen.

¹¹ Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Natuurbeschermingswet 1998 respectievelijk in:

- A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling? inclusief locatiealternatieven.
- D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?
- C: welke Compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

¹² Art. 19g en 19h, Natuurbeschermingswet 1998.

¹³ Dit wordt ook gevraagd in zienswijze 3, bijlage 2.

5. Overige aspecten

5.1 Vergelijking van alternatieven

De milieueffecten van de alternatieven moeten onderling én met de referentiesituatie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de aard en mate waarin de alternatieven onderscheidend zijn. Vergelijk bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie en betrek daarbij de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid.

Geef daarnaast voor ieder van de alternatieven aan in welke mate de gestelde doelen kunnen worden gerealiseerd. Gebruik ook hiervoor eenduidige en, zo veel als mogelijk, kwantificeerbare toetsingscriteria.

5.2 Leemten in milieuinformatie

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten onvoldoende informatie kan worden opgenomen door gebrek aan gegevens. Spits dit toe op milieuaspecten die in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen, zodat de consequenties van het tekort beoordeeld kunnen worden. Geef ook aan of dat wat ontbreekt op korte termijn kan worden ingevuld.

5.3 Onzekerheden en Monitoring en Evaluatieprogramma

Onzekerheden

Houd bij de vergelijking van de alternatieven en bij de toetsing van de alternatieven aan (project-) doelen en wettelijke grenswaarden expliciet rekening met de onzekerheden in effectbepalingen.¹⁴ Geef daarvoor in het MER inzicht in:¹⁵

- de waarschijnlijkheid dat effecten optreden, d.w.z. het realiteitsgehalte van de verschillende effectscenario's (best-case en worst-case);
- het belang van de onzekerheden in effectbepalingen voor de significantie van verschillen tussen alternatieven, en daarmee voor de vergelijking van alternatieven;
- op welke wijze en wanneer na realisering van het initiatief de daadwerkelijke effecten geëvalueerd worden, bijvoorbeeld via het Monitoring en Evaluatieprogramma, en welke maatregelen 'achter de hand' beschikbaar zijn als (project-)doelen en grenswaarden in de praktijk niet gehaald worden.¹⁶

¹⁴ Effectbepalingen voor de toekomst zijn inherent onzeker. Het zijn veelal de best mogelijke benaderingen op basis van in de praktijk ontwikkelde en getoetste modellen. De onzekerheden in de uitkomsten van modellen moeten wel worden onderkend. Schijnzekerheden leveren immers ondoelmatige keuzes en maatregelen op. Effecten kunnen in werkelijkheid meevallen, dan zijn te veel maatregelen getroffen. Effecten kunnen tegenvallen, dan zijn te weinig maatregelen genomen.

¹⁵ Een factsheet op de website van de Commissie bevat meer informatie over het omgaan met onzekerheden in MER. (http://docs1.eia.nl/mer/diversen/factsheet_19_omgaan_met_onzekerheden_in_mer_webversie.pdf)

¹⁶ Dit sluit aan bij de adviezen van de Commissie Elverding. Met de oplevertoets wordt ook invulling gegeven aan de (tot op heden veelal niet nagekomen) verplichting tot evaluatie van een MER (artikel 7.39 t/m 7.42 van de Wet milieubeheer).

Monitoring en Evaluatieprogramma

De Commissie adviseert in het MER op hoofdlijnen te beschrijven:

- hoe de effecten van de suppletiezandwinningen gemonitord gaan worden;
- wat hiervoor gemeten gaat worden (het verdient aanbeveling hierbij aan te sluiten bij al bestaande en afgeronde monitoringsprogramma's);
- welke evaluatiemomenten worden voorzien en welke besluiten op die evaluatiemomenten genomen worden;
- hoe eventueel andere relevante onderzoeken in dit programma meegenomen zullen worden.

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau MER

Initiatiefnemer: Rijkswaterstaat Dienst Noordzee

Bevoegd gezag: Minister van Infrastructuur en Milieu

Besluit: de vergunning op basis van de Ontgrondingswet

Categorie Besluit m.e.r.: C16.2

Activiteit: de winning van suppletiezand uit de Noordzee

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in Volkskrant van: 4 juli

ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 5 juli t/m 15 augustus

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 24 juni 2011

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 5 september 2011

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij dit project is als volgt:

ir. B. Barten (secretaris)

dr. ir. G. Blom (voorzitter)

prof.dr. P.L. de Boer

drs. S. Dirksen

ir. J.H.J. van der Gun

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de hierna genoemde informatie die van het bevoegde gezag is ontvangen, als uitgangspunt.

Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie een locatiebezoek afgelegd. Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie

www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Aanmeldingsnotitie m.e.r. Winning Suppletiezand Noordzee. Rijkswaterstaat Dienst Noordzee, 14 juni 2011.

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen die zij tot en met 18 augustus 2011 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. De zienswijzen zijn op verzoek van het bevoegd gezag geanonimiseerd. Dit betekent dat in het advies uitsluitend verwezen wordt naar het nummer dat door het bevoegd gezag aan de zienswijze is toegekend.

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. Anoniem
2. Anoniem
3. Anoniem
4. Anoniem

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport Winning Suppletiezand Noordzee

De Dienst Noordzee van Rijkswaterstaat wil zand winnen uit de Noordzee om het te gebruiken voor de bescherming tegen overstromingen vanuit zee. Voor het besluit over de vergunning op basis van de Ontgrondingswet wordt een procedure voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen. De Minister van Infrastructuur en Milieu is bevoegd gezag.

ISBN: 978-90-421-3350-1

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

